

СЕКЦІЯ 3. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 37.091.27:378.147

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2024-108-7>

ОЦІННО-РЕЗУЛЬТАТИВНИЙ КОМПОНЕНТ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кузьменко Анастасія Олексіївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
докторантка кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту
імені проф. Є. Петухова

Херсонський державний університет

anastasiyakuzmenko90@gmail.com

orcid.org/0000-0003-1189-1438

Мета. У статті прийнято за мету представити особливості специфіку оцінно-результативного компоненту системи підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності у процесі професійної підготовки.

Методи. Дослідження базується на системному, компетентнісному та аксіологічному підходах. Методи дослідження включають: аналіз і синтез – для вивчення літератури та нормативно-правових актів; моделювання – для розроблення структури компонента; класифікацію і систематизацію – для впорядкування знань про його реалізацію.

Результати. Система підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації академічної доброчесності складається з мотиваційно-цільового, суб'єкт-суб'єктного, змістового, середовищного, технологічного та оцінно-результативного компонентів, які взаємодіють між собою та соціальним оточенням, сприяючи формуванню культури академічної доброчесності. Оцінно-результативний компонент включає критерії та рівні сформованості академічної доброчесності, що визначають готовність аспірантів дотримуватися її принципів. Серед основних критеріїв оцінки є мотиваційно-ціннісний, творчо-операційний, рефлексивний, а також етапи готовності до дослідницько-інноваційної діяльності. Визначено ключові показники академічної доброчесності, зокрема правильне зазначення джерел, об'єктивне оцінювання, дотримання авторського права та врахування особливих потреб здобувачів.

Висновки. Для оцінки рівня сформованості академічної доброчесності у майбутніх докторів філософії пропонується використовувати критерії з відповідними рівнями сформованості: мотиваційно-ціннісний, етнокогнітивний, творчо-операційний та рефлексивний. Кожен із цих критеріїв включає показники, що оцінюють рівень усвідомлення норм доброчесності, здатність до самостійного застосування принципів та аналізу власної діяльності. Рівні сформованості оцінюються за трьома ступенями: низьким (адаптивним), середнім (репродуктивним) і високим (творчим), що відображають різні рівні усвідомлення, ініціативи та здатності до самовдосконалення у сфері академічної доброчесності.

Ключові слова: академічна доброчесність, доктор філософії, оцінно-результативний компонент, критерії та компоненти, професійна підготовка, система.

THE ASSESSMENT-RESULT COMPONENT OF THE SYSTEM FOR PREPARING FUTURE DOCTORS OF PHILOSOPHY FOR IMPLEMENTING THE IDEAS OF ACADEMIC INTEGRITY

Kuzmenko Anastasiia Oleksiivna,
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Doctoral candidate at the Department of Pedagogy, Psychology, and Educational
Management named after Prof. E. Petukhov

Kherson State University

anastasiyakuzmenko90@gmail.com

orcid.org/0000-0003-1189-1438

Objective. The aim of this article is to present the features and specifics of the assessment-result component of the system for preparing future Doctors of Philosophy for the implementation of academic integrity ideas during their professional training.

Methods. The research is based on a systematic, competency-based, and axiological approach. Research methods include analysis and synthesis to study the literature and normative-legal acts, modeling to develop the structure of the component, and classification and systematization to organize knowledge about its implementation.

Results. The system for preparing future Doctors of Philosophy for the implementation of academic integrity consists of motivational-target, subject-subject, content, environmental, technological, and assessment-result components, which interact with each other and the social environment, contributing to the formation of a culture of academic integrity. The assessment-result component includes criteria and levels of academic integrity formation that determine the readiness of postgraduate students to adhere to its principles. Among the main criteria for evaluation are motivational-value, creative-operational, and reflective, as well as stages of readiness for research-innovative activities. Key indicators of academic integrity have been identified, including proper citation, objective evaluation, adherence to copyright, and consideration of the special needs of students.

Conclusions. To assess the level of academic integrity formation in future Doctors of Philosophy, it is proposed to use criteria with corresponding levels of formation: motivational-value, ethnocognitive, creative-operational, and reflective. Each of these criteria includes indicators that evaluate the level of awareness of integrity norms, the ability to independently apply principles, and analyze one's own activities. The levels of formation are assessed in three degrees: low (adaptive), medium (reproductive), and high (creative), reflecting different levels of awareness, initiative, and ability for self-improvement in the field of academic integrity.

Keywords: *academic integrity, Doctor of Philosophy, assessment-result component, criteria and components, professional training, system.*

Теоретичне обґрунтування проблеми.

Сучасна система підготовки майбутніх докторів філософії (III освітньо-науковий рівень) потребує комплексного підходу до формування професійних компетентностей, серед яких особливе місце займає готовність дотримуватися принципів академічної доброчесності. У контексті глобалізації освіти та наукової діяльності академічна доброчесність стає ключовим чинником, що визначає репутацію науковця, якість досліджень та їхній вплив на суспільство. Принципи академічної доброчесності є основою для забезпечення високої якості підготовки майбутніх науковців, адже саме вони регулюють чесність, прозорість та відповідальність у дослідженнях. Оцінно-результативний компонент виступає інструментом моніторингу цих якостей і виявлення рівня готовності аспірантів до етичної діяльності. Участь українських науковців у міжнародній науковій спільноті вимагає дотримання загальноприйнятих стандартів академічної доброчесності. Для цього необхідно не лише навчати аспірантів етичним нормам, а й ефективно оцінювати їхню здатність упроваджувати ці принципи на практиці. Плагіат, фабрикація та фальсифікація даних залишаються серйозними викликами для академічного середовища. Формування оцінно-результативного компонента дає змогу попереджати такі явища та створювати умови для запобігання їх поширенню. Сьогодні в освітніх програмах підготовки докторів філософії недостатньо розроблені механізми, які б інтегрували принципи академічної доброчесності у процес навчання та оцінювання. Це підкреслює необхідність розроблення інструментів оцінно-результативного компонента, які забезпечують зворотний зв'язок і стимулюють розвиток етичної культури. Майбутні доктори

філософії є не лише дослідниками, а й викладачами та носіями етичних стандартів. Їхня готовність дотримуватися принципів доброчесності впливає на репутацію університетів, які вони представляють, а також на формування морально-етичного середовища в академічній спільноті.

Проблема оцінно-результативного компонента у підготовці майбутніх докторів філософії є надзвичайно актуальною, оскільки вона поєднує потребу в розвитку професійної етики, забезпеченні високої якості досліджень та підтримці міжнародних стандартів академічної доброчесності. Розроблення та впровадження цього компонента сприятиме підвищенню якості освітньо-наукового процесу та формуванню культури відповідального наукового середовища.

Методологія та методи. У дослідженні оцінно-результативного компонента системи підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності застосовуються такі методологічні підходи та методи, як:

- системний підхід, що дає змогу розглянути оцінно-результативний компонент як частину цілісної системи підготовки майбутніх докторів філософії. Цей підхід сприяє виявленню зв'язків між різними елементами освітнього процесу, такими як навчальні, дослідницькі та оцінювальні практики;

- компетентнісний підхід – орієнтація на формування ключових компетентностей, необхідних для дотримання академічної доброчесності, зокрема рефлексивних, аналітичних та етичних;

- аксіологічний підхід акцентує увагу на ціннісній складовій академічної доброчесності, що дає змогу розглядати її як основу про-

фесійної діяльності та етичної відповідальності науковця.

До методів дослідження відносимо: аналіз і синтез – для вивчення наукової літератури, нормативно-правових актів, міжнародного досвіду у сфері академічної доброчесності; моделювання – для розроблення структури оцінно-результативного компонента та визначення критеріїв оцінювання рівня готовності аспірантів до дотримання академічної доброчесності; класифікацію та систематизацію – для впорядкування знання про механізми реалізації оцінно-результативного компонента.

Результати та дискусії. Система підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності у процесі професійної підготовки визначається нами як цілісна, упорядкована, взаємозумовлена сукупність компонентів (мотиваційно-цільового, суб'єкт-суб'єктного, змістового, середовищного, технологічного, оцінно-результативного) (Кузьменко, 2023: 273–274), які мають активну інтеракцію між собою та соціальним оточенням, дозволяють функціонування академічного середовища ЗВО як провідного чинника формування культури академічної доброчесності майбутніх докторів філософії.

Оцінно-результативний компонент сприяє формуванню у майбутніх докторів філософії моральних цінностей, почуття честі, відповідальності та академічного такту, що забезпечує реалізацію ідей академічної доброчесності. Він об'єднує складові частини підготовки (мотиваційно-цільову, суб'єкт-суб'єктну, змістову, технологічну), критерії (мотиваційно-ціннісний, творчо-операційний, рефлексивний) і рівні сформованості культури доброчесності (високий, середній, низький). Цей компонент включає моніторингові процедури, спрямовані на оцінку готовності аспірантів упроваджувати принципи доброчесності. Результат залежить від вибору методів діагностики, умов професійної підготовки та критичного самооцінювання аспірантами своїх досягнень. Підсумком упровадження моделі стає сформованість культури академічної доброчесності й готовність майбутніх докторів філософії дотримуватися її принципів.

Успішні зміни в якій професійній підготовці майбутніх докторів філософії, за С. Гарднером, уможливлені за наявності чітко визначених критеріїв, за виключенням яких оцінювання не здійснене (Gardner, 2009: 383–406). Саме це спонукає зосередити увагу на визначенні критеріїв, показників та рівнів сформованості культури академічної доброчесності та готовності до її реалізації майбутніми докторами філософії. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти подає у достатньо узагальненому виді (Додаток 2, 2022). І. Козубцов, О. Сілко, Л. Козубцова, В. Лукашенко

розглядають показники та критерії оцінювання рівня сформованості академічної доброчесності здобувачів крізь призму головних проявів академічних проступок: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, хибне співавторство (Козубцов, Сілко, Козубцова, Лукашенко, 2022: 38–47). Н. Кошелева вказує на необхідність співвідношення показників зі змістом компонентів готовності (Кошелева, 2014: 49). А. Титаренко вважає, що найвлучнішими у формуванні іміджу майбутніх керівників закладів освіти критеріями є мотиваційно-ціннісний, когнітивний, поведінковий і творчо-рефлексивний (Титаренко, 2023: 1089–1100). Ціннісний, світоглядний, мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний критерії висуває І. Козубцов для оцінювання методологічної компетентності аспірантів (Козубцов, 2015: 177). В. Меньяло пропонує під час визначення критеріїв спиратися на зміст компонентів структури готовності та виділяє позиційний, когнітивно-конструктивний, творчий і рефлексивний критерії та показники оцінки рівня готовності з низьким (адаптаційним), середнім (пошуковим) та високим (творчим) рівнями (Меньяло, 2020: 266–269). А. Вербицька, Т. Децюк, О. Василенко виокремлюють у розвитку академічної доброчесності конкурентоспроможного фахівця когнітивний, діяльнісний, мотиваційний, особистісний критерії, високий, середній та низький рівні та відповідні до них показники (Вербицька, Децюк, Василенко, 2020).

На основі визначених компонентів системи, аналізу літератури та вимог ЗУ «Про освіту» виділено ключові показники дотримання академічної доброчесності педагогами, науково-педагогічними та науковими працівниками. Серед них – коректне зазначення джерел під час використання чужих ідей, дотримання норм авторського права, правдивість у поданні методик, результатів досліджень і джерел, контроль за дотриманням доброчесності здобувачами освіти, об'єктивне оцінювання досягнень, самостійне виконання завдань з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми потребами (Розширений глосарій термінів та понять, 2017). Відповідно, виокремлюємо такі критерії оцінно-результативного компоненту системи формування культури академічної доброчесності майбутніх докторів філософії, як мотиваційно-ціннісний, етнокогнітивний, творчо-операційний та рефлексивний.

І. Козубцов упроваджує багаторівневе оцінювання компетентностей аспірантів, які інтерпретовано як Пасивний дилетант, Пасивний ерудит, Активний дилетант, Активний ерудит, Видатний вчений (Козубцов, 2015: 179). Про п'ятирівневе оцінювання компетентності науковців йдеться у роботі В. Меньяло: почат-

ківець, просунутий початківець, компетентний дослідник, досвідчений дослідник, експерт (Меняйло, 2020: 269). О. Ярошенко диференціює елементарний, продуктивний та творчий рівні за такою ознакою, як результат досліджуваної діяльності для оцінки готовності здобувачів до науково-дослідницької діяльності (Ярошенко, 2017: 72–92), будемо розглядати готовність майбутніх докторів філософії до здійснення дослідницько інноваційної діяльності, насамперед, через призму її продуктивності, ураховуючи при цьому рівневу оцінку інтенсивності прояву всіх компонентів готовності.

Для оцінки рівня сформованості академічної доброчесності у майбутніх докторів філософії у цій роботі ми пропонуємо використовувати такі критерії з показниками та відповідними рівнями сформованості:

1. *Мотиваційно-ціннісний критерій* – усвідомлення норм, етики та цінностей академічної доброчесності та мотивація до її дотримання у професійній діяльності.

Показники: сформованість внутрішньої мотивації до дотримання принципів академічної доброчесності, чітке усвідомлення важливості доброчесної поведінки для наукової діяльності, постановка особистісних цілей, пов'язаних із дотриманням норм доброчесності у професійній діяльності, активне прагнення підтримувати принципи доброчесності в освітньо-науковому процесі. Рівні:

Низький (Адаптивний) рівень. Мотивація до дотримання академічної доброчесності залежить від зовнішнього контролю, а особиста зацікавленість слабка. Розуміння значущості поверхневе, дії часто потребують додаткового нагляду. Цілі нечіткі або ситуативні, а поведінка орієнтована більше на виконання вимог, аніж на внутрішнє переконання.

Середній (Репродуктивний) рівень. Мотивація до дотримання доброчесності стабільна, але іноді залежить від зовнішніх стимулів. Особа зазвичай дотримується принципів, але складнощі можуть викликати труднощі в самостійній реалізації. Цілі сформовані, проте часто базуються на соціальних очікуваннях, а ініціативність у підтримці доброчесності обмежена.

Високий (Творчий) рівень. Глибока мотивація та усвідомлення етичної цінності доброчесності. Особа активно підтримує принципи незалежно від обставин, чітко формулює та реалізує цілі. Вона популяризує академічну доброчесність, ініціює заходи й розробляє нові підходи для підтримки етики у науці та освіті.

2. *Етнокогнітивний критерій* – рівень знань та розуміння принципів, норм і етичних стандартів академічної доброчесності з урахуванням культурних, національних, гендерних, вікових та інтелектуальних особливостей. Він оцінює здатність майбутніх докторів філософії

усвідомлювати й ураховувати соціокультурний контекст академічної діяльності, розуміти етичні виклики у науковій та освітній сферах та адекватно реагувати на них із позицій доброчесності.

Показники: рівень знань про основні принципи та норми академічної доброчесності, розуміння етичних аспектів дослідницької діяльності, здатність аналізувати та оцінювати академічні і моральні ситуації, дотримання етичних норм у взаємодії з колегами, викладачами та студентами, повага до інтелектуальної власності та академічних досягнень інших, уміння вести конструктивний діалог, співпрацювати та розв'язувати конфлікти на основі принципів академічної доброчесності, підтримка атмосфери довіри та відкритості у навчальному та науковому середовищі. Рівні:

Низький (Адаптивний) рівень. Знання про принципи академічної доброчесності є базовими та фрагментарними, часто без розуміння етичних аспектів. Етичні виклики усвідомлюються частково, аналіз ситуацій потребує допомоги. Поведінка мотивується зовнішнім тиском, а не внутрішнім переконанням. Взаємодія з іншими поверхнева, конструктивний діалог або вирішення конфліктів на засадах доброчесності ускладнені.

Середній (Репродуктивний) рівень. Особа має достатні знання, здебільшого відтворює засвоєні норми, іноді потребуючи зовнішньої підтримки. Етичні ситуації розпізнаються, але складнощі виникають у нестандартних умовах. Дотримання норм стабільне, але ініціативність обмежена. Взаємодія конструктивна, хоча іноді бракує активної участі у підтримці довіри та доброчесності.

Високий (Творчий) рівень. Глибоке розуміння принципів доброчесності та етичних викликів, адаптація до різних контекстів. Особа активно реагує на етичні дилеми, пропонує творчі рішення, безумовно дотримується норм у взаємодії з іншими. Висока ініціативність у формуванні атмосфери довіри, підтримка та популяризація етичних стандартів у науковій спільноті.

3. *Творчо-операційний критерій* – здатність активно й самостійно застосовувати принципи та норми академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності. Він характеризується не лише знанням етичних стандартів, а й творчим підходом до їх реалізації, здатністю адаптувати їх до нових умов та ситуацій. Це включає вміння вирішувати складні етичні питання і знаходити інноваційні рішення, зберігаючи академічну чесність.

Показники: здатність самостійно застосовувати принципи академічної доброчесності у різних наукових і педагогічних ситуаціях, прийняття рішень на основі етичних норм, без необхідності зовнішнього контролю, здатність

творчо підходити до вирішення складних або нестандартних етичних проблем у науково-дослідницькій діяльності, інноваційні підходи до реалізації принципів академічної доброчесності, усвідомлення особистої відповідальності за дотримання академічних стандартів та їхній вплив на загальне наукове середовище, проактивна позиція у сприянні академічній доброчесності серед колег та студентів, здатність критично аналізувати та використовувати наукові дані без плагіату чи маніпуляцій, проведення досліджень та публікації результатів із дотриманням принципів академічної доброчесності, постійна оцінка власних дій із позиції академічної доброчесності, стремління до саморозвитку та вдосконалення професійних навичок з урахуванням етичних норм, уміння застосовувати принципи академічної доброчесності на практиці, використання чесних методів у науково-дослідній, методичній та освітній діяльності, навички уникнення плагіату, маніпуляцій даними та інших порушень.

Рівні:
Низький (Адаптивний) рівень. Застосування принципів академічної доброчесності обмежене стандартними ситуаціями й зазвичай потребує зовнішнього контролю. Усвідомлення особистої відповідальності поверхневе, ініціативність у дотриманні етичних норм відсутня. Часто виникає потреба у допомозі для вирішення етичних дилем. Знання про уникнення плагіату мінімальні, самоаналіз рідкісний і переважно ініціюється зовнішніми обставинами.

Середній (Репродуктивний) рівень. Норми академічної доброчесності застосовуються здебільшого самостійно. У складних ситуаціях може виникати потреба у консультаціях. Особа проявляє відповідальність і прагне дотримуватися етичних стандартів, хоча уникає складних питань. Інколи проявляє ініціативу в сприянні доброчесності, проте частіше реагує на зовнішні стимули. Самоаналіз проводиться регулярно, але ще не є автоматичним.

Високий (Творчий) рівень. Особа активно й самостійно дотримується академічної доброчесності в будь-яких умовах. Демонструє творчий підхід до вирішення етичних проблем, упроваджує інновації та бере на себе відповідальність за високі стандарти у спільноті. Постійно популяризує принципи доброчесності, ініціює відповідні заходи. Самоаналіз і професійний розвиток інтегровані в діяльність.

4. Рефлексивний критерій – здатність до самостійного осмислення власної академічної діяльності, оцінки її етичних аспектів і впливу на наукове та освітнє середовище. Він указує на рівень самокритичності, усвідомлення своїх досягнень і помилок, а також готовність до самовдосконалення в рамках академічної доброчесності.

Показники: уміння аналізувати власні дії та рішення в контексті академічних етичних норм, усвідомлення власного впливу на наукову спільноту та освітнє середовище, оцінка своїх помилок і успіхів у науковій та педагогічній діяльності, здатність визнавати свої помилки та розробляти стратегії їх уникнення в майбутньому, постійне прагнення до підвищення власного рівня знань і навичок з урахуванням норм академічної доброчесності, відкритість до зворотного зв'язку та корекції своїх дій відповідно до етичних стандартів, здатність прогнозувати етичні наслідки своїх дій і рішення у науково-дослідницькій діяльності, відповідальність за дотримання принципів доброчесності у взаємодії з колегами та студентами.

Рівні:
Низький (Адаптивний) рівень. Особа здійснює базовий аналіз дій під впливом зовнішніх чинників, рідко усвідомлюючи їхній вплив на спільноту. Критична оцінка помилок і самоаналіз поверхневі, без чіткого планування вдосконалення. Зворотний зв'язок приймається пасивно, а корекція дій обмежена. Етичні виклики вирішуються постфактум, прогнозування наслідків рішень слабе.

Середній (Репродуктивний) рівень. Особа регулярно аналізує свої дії у типових ситуаціях, частково усвідомлюючи вплив на спільноту. Помилки визнаються, але стратегії вдосконалення не завжди деталізовані. Є прагнення до саморозвитку та навчання етичним стандартам, проте реакція на зворотний зв'язок не завжди оперативна. Прогнозування наслідків усладнене в нестандартних умовах.

Високий (Творчий) рівень. Особа глибоко аналізує дії, урахуваючи складні етичні аспекти, і усвідомлює вплив на спільноту. Помилки оцінюються критично, розробляються ефективні стратегії вдосконалення. Зворотний зв'язок активно запитується та впроваджується. Особа прогнозує наслідки рішень у складних умовах і активно сприяє розвитку академічної доброчесності серед колег та студентів.

Висновки. Отже, нами визначено мотиваційно-ціннісний, етнокогнітивний, творчо-операційний та рефлексивний критерії, відповідні показники та три рівні (низький – адаптивний, середній – репродуктивний і високий – творчий), які надають можливість проводити діагностику сформованості готовності майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності в процесі їхньої професійної підготовки, а також виявляти ті компоненти готовності, які потребують підвищеної уваги.

Перспективним вважаємо подальше проведення експерименту з упровадження системи підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності у процесі професійної підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька А.В., Децюк Т.М., Василенко О.В. Розвиток академічної доброчесності як компетенції конкурентоспроможного фахівця. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка*. 2020. Т. 162. № 6. URL: <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/76>

2. Додаток 2 до протоколу від 07.06.2022 № 9(14). Рекомендації для експертів із розгляду внутрішньої політики і процедур забезпечення академічної доброчесності та зовнішньої оцінки їх якості. *Національна агенство із забезпечення якості вищої освіти*. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/3.-Рекомендації-дляекспертів-АкД.pdf>

3. Козубцов І.М. Обґрунтування критеріїв діагностування рівнів розвитку методологічної компетентності аспірантів. *Проблеми освіти*. 2015. № 84. С. 175–181.

4. Козубцов І.М., Сілко О.В., Козубцова Л.М., Лукашенко В.В. Показники та критерії оцінювання рівня академічної доброчесності здобувачів вищої освіти. *Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво*. 2022. Вип. 49. С. 38–47.

5. Кошелева Н.Г. Визначення критеріїв оцінювання готовності майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності. *Наукова скарбниця освіти Донеччини*. 2014. № 2(19). С. 48–51.

6. Кузьменко А.О. Структурні компоненти системи підготовки майбутніх докторів філософії до реалізації ідей академічної доброчесності. *Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище*. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 273–275.

7. Меняйло В.І. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності : дис. ... д.пед.н. : 13.00.04. Запоріжжя, 2020. 756 с.

8. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.). URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>

9. Титаренко А.А. Методи, форми і технології формування професійного іміджу майбутніх керівників закладів освіти: стан проблеми та сучасні тренди. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 14(28). С. 1089–1100.

10. Ярошенко О.Г. Розвиток дослідницької компетентності науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки. *Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки*. Київ, 2017. Ч. 1. С. 72–92.

11. Gardner S.K. Conceptualizing success in doctoral education: perspectives offaculty in Seven Disciplines. *Rev High Educ*. 2009. No. 32(3). P. 383–406.

[Development of academic integrity as a competency of a competitive specialist]. *Bulletin of the National University «Chernihiv Collegium» named after T. H. Shevchenko*, (162)6. URL: <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/76> [in Ukrainian]

2. Dodatok 2 do protokolu. [Appendix 2 to the protocol] (07.06.2022) National Agency for Higher Education Quality Assurance. (2022). Recommendations for experts on reviewing internal policies and procedures for ensuring academic integrity and external evaluation of their quality. № 9(14) URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/3.-Рекомендації-дляекспертів-АкД.pdf> [in Ukrainian]

3. Kozubtsov, I.M. (2015). Obgruntuvannya kryteriyiv diahnostuvannya rivniv rozvytku metodolohichnoyi kompetentnosti aspirantiv. [Justification of the criteria for diagnosing levels of methodological competence development among postgraduate students]. *Problems of Education*, (84), 175–181. [in Ukrainian]

4. Kozubtsov, I.M., Silko, O.V., Kozubtsova, L.M., & Lukashenko, V.V. (2022). Pokaznyky ta kryteriyi otsynuyvannya rivnya akademichnoyi dobrucheshnosti zdobuvachiv vyshchoyi osvity. [Indicators and criteria for evaluating the level of academic integrity of higher education seekers]. *Computer-Integrated Technologies: Education, Science, Production*, (49), 38–47. [in Ukrainian]

5. Kosheleva, N.H. (2014). Vyznachennya kryteriyiv otsynuyvannya hotovnosti maybutnikh ekonomistiv do innovatsiynoyi fakhovoyi diyalnosti. [Determining the criteria for evaluating the readiness of future economists for innovative professional activity]. *Scientific Treasure of Education of Donbas*, (2)19, 48–51. [in Ukrainian]

6. Kuzmenko A.O. (2023). Strukturni komponenty systemy pidgotovky maybutnikh doktoriv filosofiyi do realizatsiyi idey akademichnoyi dobrochesnosti. [Structural components of the system of training future doctors of philosophy to implement the ideas of academic integrity]. *Akademichna dobrochesnist, vidkryta nauka ta shtuchnyy intelekt: yak stvoryty dobrochesne osvitnye seredovyshche. [Academic integrity, open science and artificial intelligence: how to create a virtuous educational environment]*. Lviv-Torun. Liha-Press. P. 273–275 [in Ukrainian]

7. Menyailo, V.I. (2020). Teoretychni i metodychni zasady pidgotovky maybutnikh doktoriv filosofiyi do doslidnytsko-innovatsiynoyi diyalnosti. [Theoretical and methodological foundations of preparing future Doctors of Philosophy for research-innovative activities] (*PhD thesis*, 13.00.04). Zaporizhzhia. 756 p. [in Ukrainian]

8. Rozshyrenny glosariy terminiv ta ponyat. [Expanded glossary of terms and concepts] (2018). Ministry of Education and Science of Ukraine. Article 42 «Academic Integrity» of the Law of Ukraine «On Education» (dated September 5, 2017). URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf> (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>) [in Ukrainian]

9. Tytarenko, A.A. (2023). Metody, formy i tekhnolohiyi formuvannya profesiynogo imidzhu maybutnikh kerivnykiv zakladiv osvity: stan problemy ta suchasni trendy. [Methods, forms, and technologies for shaping the professional image of future education leaders: The state of the issue and current trends]. *Scientific Innovations and Advanced Technologies*, (14)28, 1089–1100. [in Ukrainian]

REFERENCES

1. Verbitska, A.V., Detsyuk, T.M., & Vasylenko, O.V. (2020). Rozvytok akademichnoyi dobrucheshnosti yak kompetentsiyi konkurentospromozhnogo fakhivtsya.

10. Yaroshchenko, O.H. (2017). Rozvytok doslidnytskoyi kompetentnosti naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv universytetiv v umovakh intehratsiyi vyshchoyi osvity i nauky. [Development of research competence of academic staff in universities in the context of higher education and science integration]. *Theoretical Foundations and Technology of Professional Development of Academic Staff in the Context of Higher Education and Science Integration*, (1), 72–92. [in Ukrainian]
11. Gardner, S.K. (2009). Conceptualizing success in doctoral education: Perspectives of faculty in seven disciplines. *Review of Higher Education*, 32(3), 383–406. [in English]

Стаття надійшла до редакції 22.10.2024.
The article was received 22 October 2024.